

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.001.07.2020
P/20/001

Pan
płk SG Adam Jopek
Komendant Śląskiego Oddziału
Straży Granicznej
im. Józefa Bocheńskiego
ul. Dąbrowskiego 2
47-400 Racibórz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. - wykonanie planu finansowego Śląskiego Oddziału Straży Granicznej oraz Funduszu Wsparcia Straży Granicznej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Śląski Oddział Straży Granicznej im. Józefa Bocheńskiego, ul. Dąbrowskiego 2, 47-400 Racibórz 1
Kierownik jednostki kontrolowanej	płk SG Adam Jopek, Komendant Śląskiego Oddziału Straży Granicznej od 1 września 2016 r. ²
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	– Joanna Paliga, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/7/2020 z dnia 2 stycznia 2020 r. – Jacek Kordanowski, straszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/6/2020 z dnia 2 stycznia 2020 r.

(akta kontroli str. 1-4)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2019 r. Śląskiego Oddziału Straży Granicznej oraz planu finansowego Funduszu Wsparcia Straży Granicznej ⁴ tego Oddziału pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności.
Zakres kontroli	Ocenie podlegały w szczególności: – działania związane z pobieraniem i egzekucją dochodów budżetowych, – realizacja wydatków budżetu państwa, – sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych, – system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań, – planowanie i realizacja przychodów Funduszu oraz realizacji jego zadań. Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: – analizy wykonania planu dochodów i stanu należności pozostałych do zapłaty, – szczegółowej kontroli windykacji zaległości, – analizy realizacji wydatków budżetu państwa,

¹ Dalej: ŚOSG, Oddział lub Jednostka.

² Dalej Komendant.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

⁴ Dalej: Fundusz lub FWSG.

- kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- szczegółowej analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- analizy wybranego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,
- analizy stanu zobowiązań,
- analizy wykonania planu finansowego oraz wykonania zadań Funduszu, Wsparcia Straży Granicznej i analiza sporządzania sprawozdań Funduszu,
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.

III. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie w 2019 r. planu finansowego Śląskiego Oddziału Straży Granicznej oraz Funduszu Wsparcia Straży Granicznej tego Oddziału.

Uzasadnienie oceny

W toku wymienionych powyżej działań kontrolnych stwierdzono, że objęte kontrolą wydatki Oddziału były celowe dla realizacji zadań jednostki i zostały poniesione zgodnie z obowiązującymi przepisami o finansach publicznych i zamówieniach publicznych.

Roczne sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych zostały sporządzone terminowo, na podstawie danych z ewidencji księgowej, a stosowany w Oddziale system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzenia sprawozdań.

Pozyskane w ramach Funduszu środki finansowe przeznaczone na realizację ustawowych celów Straży Granicznej. Pozytywnie zaopiniowano sprawozdania budżetowe Funduszu i sprawozdania w zakresie operacji finansowych.

Na podstawie badania próby 22 należności zaległych Oddziału stwierdzono nieprawidłowe działanie jednostki kontrolowanej polegające na braku:

- niezwłocznego wystawienia tytułów wykonawczych w sytuacji braku spłaty należności czterech należności⁶,
- złożenia do sądu, w pięciu przypadkach⁷, wniosków o wyjawienie majątku dłużnika pomimo umorzenia postępowań egzekucyjnych.

Łączna wartość należności zaległych, objętych stwierdzonymi nieprawidłowościami wyniosła 108,6 tys. zł, co stanowiło 81,5% zrealizowanych w 2019 r. dochodów i 28,7% wartości zaległości objętych badaniem.

Nieprawidłowości te, z uwagi na niewielką wagę dochodów, w zrealizowanym planie finansowym Oddziału, nie wpłynęły na ocenę ogólną kontrolowanej działalności.

⁵ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁶ Łączna wartość ww. należności wyniosła 53,6 tys. zł.

⁷ Łączna wartość ww. należności wyniosła 55,0 tys. zł.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Dochody budżetowe

Dochody ŚOSG w 2019 r. wyniosły 133,2 tys. zł i były o 22,2% wyższe od planu (109,0 tys. zł) oraz o 29,3% niższe od dochodów wykonanych w 2018 r. (188,4 tys. zł). Wyższa realizacja dochodów wynikała głównie ze zwiększonych wpływów z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów (§ 0950), które stanowiły 13,6% zrealizowanych w 2019 r. dochodów. W pozostałym zakresie uzyskane dochody nie odbiegały istotnie od kwot zaplanowanych.

Niższe wykonanie dochodów za 2019 r. w stosunku do poprzedniego roku spowodowane było blisko czterokrotnym zmniejszeniem wpływów z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów.

(akta kontroli str. 8-10, 13-14, 340-344)

Najwyższe dochody uzyskano z tytułu:

- grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych (§ 0580), nałożonych na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach⁹ - 51,7 tys. zł, tj. 38,8% dochodów ogółem,
- wpływów z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych (§ 0940) - łącznie 30,0 tys. zł, tj. 22,5% dochodów ogółem, wynikających m.in. z zapłat za faktury z tytułu dostaw towarów i usług (7,7 tys. zł), rozliczeń oraz zwrotów nadpłat z tytułu kosztów energii, wody, co (3,2 tys. zł) oraz dokonywanych przypadków zwrotów przez funkcjonariuszy nienależnie pobranych kwot równoważnika za brak lokalu (6,4 tys. zł),
- kar i odszkodowań wynikających z umów (§ 0950) - 18,1 tys. zł, tj. 13,6% dochodów ogółem.

(akta kontroli str. 9, 13-14, 89-112, 213-217)

Według stanu na 31 grudnia 2019 r. kwota należności ŚOSG pozostała do zapłaty (i jednocześnie zaległości netto) wyniosła 616,4 tys. zł. W porównaniu do 2018 r. należności te były wyższe o 22,6% (113,8 tys. zł), a zaległości wyższe o 24,2% (120,2 tys. zł).

(akta kontroli str. 8 -12)

Największe zmiany salda zaległości w stosunku do roku poprzedniego dotyczyły:

- zaległości z tytułu kar administracyjnych nałożonych na przewoźników lotniczych (§ 0580), które wyniosły: 64,5 tys. zł i wzrosły o 21.400,0%¹⁰. Zaległości te stanowiły 10,5% zaległości łącznie. Wzrost zaległości z tego tytułu nastąpił w wyniku braku uregulowania należności przez przewoźników lotniczych,
- zaległości z tytułu kosztów wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemców do powrotu (§ 0690), które wyniosły: 82,8 tys. zł i wzrosły

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Dz. U. z 2018 r. poz. 2094, ze zm., dalej: ustawa o cudzoziemcach.

¹⁰ W 2018 r. wyniosły: 0,3 tys. zł.

o 100,5%¹¹. Zaległości te stanowiły 13,4% zaległości łącznie. Wzrost zaległości z tego tytułu wynikał z faktu nałożenia nowych kar, które nie zostały uregulowane do końca 2019 r.

(akta kontroli str. 11-12, 89 -112)

Zgodnie z Decyzją nr 155 Komendanta ŚOSG z 15 grudnia 2016 r. czynności windykacyjne w zakresie należności cywilnoprawnych prowadzone były przez Komendanta Oddziału, a w zakresie należności publicznoprawnych przez komendantów Placówek ŚOSG.

Poddana badaniu dokumentacja zaległości dotyczyła:

- kar administracyjnych nakładanych na przewoźników lotniczych w trybie ustawy o cudzoziemcach¹²,
- przewoźników drogowych w trybie ustawy o transporcie drogowym¹³,
- należności cywilnoprawnych z tytułu: nienależnie pobranego równoważnika za brak lokalu mieszkalnego, nieuregulowanych przez przedsiębiorcę i osoby fizyczne czynszów za wynajmowane lokale, szkód wyrządzonych w mieniu oraz kary umownej z tytułu braku wykonania umowy.

Badanie prawidłowości i terminowości działań podejmowanych w celu egzekucji zaległości, przeprowadzone na próbie 22 zaległości¹⁴ w kwocie 377,9 tys. zł (61,3% zaległości ogółem) wykazało, że czynności podejmowane przez jednostkę dla odzyskania należności były rzetelne i adekwatne w odniesieniu do trzynastu badanych spraw na kwotę 269,2 tys. zł, tj. 71,3% wartości badanej próby i 43,7% zaległości ogółem na koniec 2019 r.

Czynności windykacyjne w tych przypadkach były prowadzone zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji¹⁵. ŚOSG nie korzystał w 2019 r. z uprawnień przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych¹⁶, tj. nie podejmował działań informacyjnych wobec dłużników¹⁷. ŚOSG monitorował proces egzekucji należności zaległych prowadzony przez komorników sądowych i skarbowych. Oddział posiadał opracowane procedury w sprawie trybu i zasad postępowania dotyczącego windykacji należności pieniężnych w podziale na grupy¹⁸. W ramach prowadzonej windykacji Oddział, jako wierzyciel, podejmował próby ustalenia majątku podlegającego egzekucji poprzez sprawdzenie w dostępnych bazach teleinformatycznych (m.in. CEPIK) oraz wnioskował do sądu o wyjawienie majątku dłużników (poza przypadkami opisanymi poniżej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*). Należności były ujęte w księgach rachunkowych w wysokości wynikającej z dokumentów w sprawie ich ustalenia. Nie dopuszczono do przedawnienia objętych kontrolą zaległości.

(akta kontroli str. 89-166, 286-289))

¹¹ W 2019 r. wyniosły: 41,3 tys. zł.

¹² Dz.U. z 2020 r. poz. 35 ze zm., ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r.; dalej: ustawa o cudzoziemcach.

¹³ Dz.U. z 2019 r. poz. 2140 ze zm., ustawa z dnia 6 września 2001 r.; dalej: ustawa o transporcie drogowym.

¹⁴ Próba dobrana w sposób celowy spośród zaległości przekraczających wartość 7.000 zł na dzień 31 grudnia 2019 r.

¹⁵ Dz.U. z 2019 r. poz. 1438 ze zm.

¹⁶ Dz.U. z 2017 r. poz. 1483.

¹⁷ W badanej próbie 5 należności powstało w roku 2019. Wszystkie dotyczyły przewoźników lotniczych.

¹⁸ Decyzja Komendanta ŚOSG nr 155 z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie trybu i zasad postępowania dotyczącego windykacji należności pieniężnych w Śląskim Oddziale Straży Granicznej w Raciborzu, dalej: Decyzja nr 155. Podział działań windykacyjnych w zależności od typu zaległości: należności czynszowe, szkody w mieniu, kary w transporcie drogowym, inne należności.

NIK zauważa, że w przypadku dwóch z ww. zaległości¹⁹ (na łączną kwotę 37,8 tys. zł) ŚOSG regularnie podejmował działania windykacyjne jedynie do 2016 r., natomiast w latach 2017-2019 nie podejmowano żadnych czynności windykacyjnych.

(akta kontroli str. 121, 125)

Komendant ŚOSG w powyższym zakresie wyjaśnił m.in., że w odniesieniu do dłużników podejmował wszelkie prawem dostępne kroki prawne, lecz w większości wskazanych przypadków w całym okresie dochodzenia należności nie wyegzekwowano żadnych zaległości. Przerwy w czynnościach spowodowane były faktem, że nie udało się ustalić majątku, z którego ŚOSG mógłby się zaspokoić. Komendant wskazał, że przepisy nie wskazują terminów w jakich ma zostać wszczęta ponowna egzekucja, a podejmowanie kolejnych działań wobec jej bezskuteczności, wiąże się jedynie z ponoszeniem kolejnych kosztów egzekucyjnych. Wyjaśnił ponadto, że aby wierzytelności się nie przedawniły będą podejmowane przez Oddział czynności egzekucyjne przerywające bieg przedawnienia w bieżącym i następnym roku.

Komendant wskazał ponadto, że w aktualnym stanie prawnym nie ma możliwości umorzenia należności powstałych z tytułu nałożenia kar administracyjnych z urzędu, a żaden ukarany nie zwrócił się z takim wnioskiem.

(akta kontroli str. 240-253)

W odniesieniu do pozostałych dziewięciu badanych postępowań windykacyjnych na kwotę 108,6 tys. zł wystąpiły nieprawidłowości polegające na braku wystawienia tytułów wykonawczych oraz niesporządzeniu wniosków do sądu o wyjawienia majątku, co szczegółowo przedstawiono poniżej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*

(akta kontroli str. 151-166, 259-289)

W 2019 r. nie wystąpiły przypadki umorzeń należności. W jednym przypadku spłata należności w kwocie 3,6 tys. zł, naliczonej z powodu uszkodzenia samochodu służbowego przez funkcjonariusza, została rozłożona na raty. Ulga została udzielona prawidłowo przez Komendanta Oddziału, w formie ugody, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Celno-Skarbowej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego i Centralnego Biura Antykorupcyjnego²⁰ oraz zgodnie z obowiązującą w ŚOSG wewnętrzną procedurą²¹.

W 2019 r. nie wystąpiły należności przedawnione.

(akta kontroli str. 185-203, 286-289)

W ŚOSG terminy przedawnienia należności monitorowane były indywidualnie dla każdego dłużnika w Oddziale i Placówkach. W odniesieniu do należności cywilnoprawnych monitoring należności dokonywany był na bieżąco przez pracowników Pionu Głównego Księgowego w konsultacji z radcą prawnym. Oddział nie posiada

¹⁹ Numery spraw: KM 1672/10 oraz KM 909/12.

²⁰ Dz. U. z 2018 r. poz. 2349; w trybie art. 6 tej ustawy.

²¹ Decyzja z dnia 10 lutego 2015 r. oraz decyzja nr 73 z dnia 30 czerwca 2016 r. nr 28 Komendanta Śląsko-Małopolskiego Oddziału Straży Granicznej.

programu/aplikacji monitorującego terminy przedawnień oraz opracowanych procedur w tym zakresie.

(akta kontroli str. 207-209, 582-583)

W 2019 r. dokonano odpisu jednej należności z tytułu nałożenia kary w trybie ustawy o transporcie drogowym w kwocie 0,6 tys. zł. Odpis nastąpił w związku z ogłoszeniem upadłości²² i umorzeniem zobowiązań dłużnika, bez ustalania planu spłaty.

W wyniku kontroli nie stwierdzono przypadków należności pozostałych na 31 grudnia 2019 r., które powinny być spisane jako nieściągalne.

(akta kontroli str. 185, 204, 286-289)

Stwierzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W przypadku czterech postępowań windykacyjnych²³ z 22 postępowań objętych szczegółowym badaniem kontrolnym, w ŚOSG do dnia zakończenia czynności kontrolnych NIK²⁴ nie wystawiono tytułów wykonawczych do organu egzekucyjnego²⁵ w celu wyegzekwowania należności²⁶, mimo powzięcia w dniu 9 września 2019 r. informacji o skutecznym doręczeniu decyzji. Powyższe stanowiło naruszenie § 9 pkt 1 lit a rozporządzenia Ministra Finansów z 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych, które zobowiązywało wierzyciela do niezwłocznego wystawienia tytułu wykonawczego²⁷.

(akta kontroli str. 151-166, 259-275, 286-289)

W okresie od 9 września 2019 r. do 31 grudnia 2019 r., tj. w ciągu 113 dni ŚOSG wykonał trzy czynności:

- 30 września 2019 r. wystosowano zapytanie do radcy prawnego Oddziału, który w dniu 9 października 2019 r. odpowiedział, że zasadne jest wszczęcie czynności egzekucyjnych, wskazując, że przepisy ustawy o cudzoziemcach zezwalają na odstępianie od wystawienia tytułu, jednak okoliczność taka powinna być uzasadniona.
- 7 listopada 2019 r. placówka SG zwróciła się do firmy prowadzącej sprzedaż biletów lotniczych w imieniu dłużników w porcie lotniczym w Pyrzowicach i uzyskała informację, zgodnie z którą jeden z przewoźników nie operuje w porcie (połączenia lotnicze były wykonywane wyłącznie w miesiącach czerwiec – wrzesień), a drugi przewoźnik operuje cztery razy w tygodniu i regularnie wykonuje przewozy lotnicze.
- 23 grudnia 2019 r. pracownik ŚOSG przeprowadził rozmowy telefoniczne z wydziałem egzekucji urzędu skarbowego w celu zebrania informacji w zakresie możliwości windykacji należności²⁸.

²² Postanowienie Sądu Rejonowego m. st. Warszawy sygn. Akt X GUp 846/17 z dnia 23 stycznia 2019 r.

²³ Postępowania prowadzone wobec egipskich przewoźników lotniczych. Dotyczyło to zaległości dwóch przewoźników lotniczych, na których nałożono kary administracyjne w łącznej kwocie 53,6 tys. zł.

²⁴ Do 6 marca 2020 r.

²⁵ Art. 462 ust. 11 ustawy o cudzoziemcach zwalnia z obowiązku wystosowania upomnienia.

²⁶ Termin płatności jednej należności minął z dniem 24 czerwca 2019 r., pozostałych z dniem 1 lipca 2019 r.

²⁷ Dopiero po zakończeniu kontroli w dniu 9 marca 2020 r. w urzędzie skarbowym złożono dwa z czterech tytułów wykonawczych.

²⁸ W wyjaśnieniach Komendant wskazywał również na czynności podejmowane w 2020 r.

Jedną czynność podejmowano średnio co 38 dni.

(akta kontroli str. 259-275)

Referent prowadząca wyżej wskazane postępowania w Placówce w Pyrzowicach wyjaśniła, że nie należały one do standardowych oraz wskazała, że wszystkie podejmowane przez nią czynności miały na uwadze art. 462 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach, zgodnie z którym Komendant Placówki nie wystawia tytułu wykonawczego jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że byłaby ona bezskuteczna. Składająca wyjaśnienia tłumaczyła, że podejmowane dotychczas czynności miały na celu ustalenie prawdopodobieństwa skuteczności postępowania egzekucyjnego.

(akta kontroli str. 1155-1160)

Komendant wyjaśnił, że wystawienie tytułu wykonawczego w stosunku do przewoźnika lotniczego, który nie ma swojej siedziby ani oddziału na terenie RP wiąże się z szeregiem wielu innych czynności weryfikacyjnych, które w efekcie końcowym pozwalają na wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Dodał również, że Placówka SG wystosuje dwa tytuły wykonawcze, a pozostałe dwa tytuły wykonawcze zostaną wystawione w późniejszym terminie, biorąc pod uwagę skuteczność prowadzonych egzekucji przez komornika.

W zakresie braku uregulowania sposobu postępowania windykacyjnego w przypadku kar administracyjnych nakładanych na przewoźników lotniczych Komendant wyjaśnił: (...) *na etapie opiniowania projektu decyzji nie widziano potrzeby doprecyzowania postępowań windykacyjnych w wyżej wskazanym zakresie, w związku z posiadaniem zbioru korespondencji w zakresie postępowania administracyjnego wobec przewoźnika lotniczego, która jest zamieszczana na stronie intranetowej.* Komendant wyjaśnił również, że w poprzednich latach nie wystąpiły sytuacje, w których przewoźnik nie uregulował nałożonej kary, jednak mając na uwadze zaistniałą sytuację ŚOSG takie procedury zostaną opracowane i wprowadzone.

(akta kontroli str. 169-175, 238-253)

NIK zauważa, że ww. działania ŚOSG nie doprowadziły do skutecznego wszczęcia postępowania egzekucyjnego. ŚOSG w momencie powzięcia informacji o prawomocności nałożonych kar i stwierdzeniu zasadności wszczęcia postępowania egzekucyjnego winien, zgodnie z § 9 pkt 1 lit a rozporządzenia w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych, niezwłocznie wystosować tytuły wykonawcze do organu egzekucyjnego.

2. W odniesieniu do pięciu postępowań windykacyjnych²⁹ prowadzonych wobec podmiotów gospodarczych na kwotę łączną 55,0 tys. zł, w związku z karami za naruszenie przepisów ustawy o transporcie drogowym nałożonymi w latach 2008-2013, umorzonymi przez organ prowadzący postępowanie egzekucyjne, nie występowało z wnioskami do sądów celem wyjawienia majątków dłużników. Powyższe było niezgodne z § 5 pkt 2 Wytycznych nr 1 z dnia 29 marca 2013 r.³⁰ oraz § 5 pkt 2 Decyzji nr 155, wydanych m.in. w związku z § 14 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu

²⁹ Postępowania windykacyjne związane z decyzjami nr: 1/TD-Żywiec/2013 z dnia 11.01.2013 r., 65/2010 z dnia 10.11.2010 r., 72/2009 z dnia 20.07.2009r., 26/2008 z dnia 02.09.2008 r. oraz 37/TD-Zwardoń/2008 z dnia 06.08.2008 r.

³⁰ Wytyczne Komendanta Śląskiego Oddziału Straży Granicznej w Raciborzu w sprawie trybu i zasad postępowania dotyczącego windykacji należności pieniężnych w Śląskim Oddziale Straży Granicznej w Raciborzu; dalej: Wytyczne.

prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych³¹.

(akta kontroli str. 113-166, 276-289)

Zgodnie z wyjaśnieniem Komendanta, ŚOSG podejmował we własnym zakresie czynności mające na celu ujawnienie majątku dłużników, a przyczyną niewystępowania z wnioskiem do sądu był brak aktualnego adresu dłużnika (co uniemożliwiało złożenie wniosku) oraz fakultatywny charakter takiego wniosku. Pracownik prowadzący postępowania windykacyjne wyjaśnił, że w sytuacji braku ustalenia adresów dłużników składanie wniosków do sądu wydawało się bezzasadne.

(akta kontroli str. 240-253, 1153-1154)

NIK zauważa, że z treści ww. Wytycznych oraz Decyzji wydanych przez Komendanta ŚOSG wynika obowiązek sporządzenia wniosku o wyjawienie majątku w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego³². Wobec powyższego, brak sporządzenia wniosków o wyjawienie majątku do sądu należy uznać za niezgodne z wewnętrzną procedurą.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie wykonanie w 2019 r. planu finansowego ŚOSG w zakresie dochodów. Stwierdzono bowiem, że jednostka w przypadku czterech zaległości³³ (40,2% zrealizowanych dochodów) nie podejmowała działań windykacyjnych skutkujących wszczęciem postępowania egzekucyjnego. Ponadto w ŚOSG, w związku z pięcioma umorzonymi przez organ prowadzący postępowanie egzekucyjne postępowaniami egzekucyjnymi (41,3% zrealizowanych dochodów), nie wystąpiono do sądu o wyjawienie majątku dłużnika, tj. nie zastosowano obowiązujących procedur.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

W 2019 r. wydatki ŚOSG wyniosły 69.285,7 tys. zł³⁴, stanowiły 100,6% planu wg ustawy budżetowej³⁵ i 99,4% planu po zmianach³⁶. Były one o 3.713,9 tys. zł (o 5,7%) wyższe od wydatków poniesionych w 2018 r.³⁷, głównie w wyniku wyższych o 12,0% wydatków na wynagrodzenia i uposażenia³⁸. Najmniejsze wykonanie w stosunku do planu wystąpiło w przypadku wydatków inwestycyjnych (§ 6050), gdzie plan wykonano w 47,4% (co zostało opisane w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego).

(akta kontroli 624-713)

³¹ Dz.U. z 2019 r. poz. 1718.

³² Wytyczne i decyzja stanowią również o „zwróceniu” tytułu wykonawczego wraz z umorzeniem postępowania, jednak przepisy prawa nie przewidują zwrotu tytułu w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego w administracji.

³³ Zaległości dotyczące kar nałożonych na przewoźników egipskich.

³⁴ Wydatki w 2019 r. z uwzględnieniem wydatków niewygasających wyniosły: 69.682,1 tys. zł, natomiast w 2018 roku - 65.679,6 tys. zł.

³⁵ 68.881,7 tys. zł.

³⁶ 69.687,0 tys. zł.

³⁷ Wydatki wykonane w 2018 r. wyniosły 65.571,9 tys. zł (różnica 0,1 tys. zł wynika z przyjętej metodologii prezentowania danych finansowych – w tys. zł).

³⁸ Wydatki ujmowane w paragrafach 4010, 4020, 4040, 4050, 4060, 4070 i 4080.

Ustalony na 2019 r. plan wydatków ŚOSG został w trakcie roku zwiększony z rezerw celowych o 4.597,6 tys. zł³⁹, z której to kwoty wykorzystano 4.597,1 tys. zł przeznaczając środki na:

- wydatki majątkowe (290,0 tys. zł, tj. 100,0% kwoty przyznanych rezerw), na zakup mobilnego zestawu patrolowo-ratowniczego (150,0 tys. zł) oraz na zakup sprzętu do realizacji czynności operacyjno-śledczych (140,0 tys. zł),
- wydatki bieżące (4.027,7 tys. zł, tj. 100,0%), w tym na wynagrodzenia i pochodne (3.864,0 tys. zł),
- świadczenia na rzecz osób fizycznych (279,4 tys. zł, tj. 100,0%).

W przypadku środków z rezerwy nr 8 (współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym UE) przeznaczonej na wydatki bieżące dotyczące trzech projektów realizowanych w ramach Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji na lata 2014-2020 Oddział wnioskował o zmniejszenie otrzymanych środków o 4,4 tys. zł (11,9% otrzymanej kwoty).

Analiza wykorzystania przez Oddział środków finansowych w kwocie 4.004,0 tys. zł⁴⁰ z rezerw: poz. 46 – wspieranie zwalczania przemytu i podrabianie wyrobów tytoniowych i poz. 69 – środki na realizację programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020) nie wykazała nieprawidłowości. Wnioski o zwiększenie planu finansowego środkami z rezerw celowych wynikały z faktycznych potrzeb jednostki, zmiany w planie finansowym ŚOSG zostały wprowadzone niezwłocznie po otrzymaniu decyzji o zwiększeniu planu wydatków, a środki finansowe zostały wykorzystane w całości i zgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli str. 762-789)

Wydatki poniesione przez Oddział na świadczenia na rzecz osób fizycznych w 2019 r. wyniosły 2.856,4 tys. zł, stanowiły 100,0% planu po zmianach i 98,7% wydatków wykonanych w 2018 r.⁴¹. Środki finansowe przeznaczono głównie na wypłatę równoważników za brak lubi remont lokalu mieszkalnego, dopłaty do wycieczek oraz przejazdu raz w roku dla funkcjonariuszy i ich rodzin.

Wydatki bieżące wyniosły 65.543,3 tys. zł, stanowiły 100,0% planu po zmianach⁴² i były o 10,5% wyższe od wydatków w 2018 r.⁴³, co wynikało przede wszystkim ze wzrostu wydatków na wynagrodzenia i uposażenia. Poniesiono je głównie na wynagrodzenia funkcjonariuszy i pracowników cywilnych, pochodne od wynagrodzeń, równoważniki pieniężne i ekwiwalenty dla funkcjonariuszy, zakup materiałów i wyposażenia, podróże służbowe, zakup energii i usług remontowych.

(akta kontroli str. 630-632, 714-736)

Przeciętne zatrudnienie w Oddziale w 2019 r. (według sprawozdania o zatrudnieniu i wynagrodzeniach Rb-70 za IV kwartał 2019 r.) wyniosło: 634 funkcjonariuszy (638 w roku 2018), 105 członków korpusu służby cywilnej (106 w roku 2018) i 63 osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń (63 w 2018 r.).

³⁹ Rezerwy nr: 69 (3.864,0 tys. zł), 46 (167,3 tys. zł), 59 (150,0 tys. zł), 16 (379,4 tys. zł) i nr 8 (pierwotnie 41,3 tys. zł, 36,9 tys. zł po korekcie).

⁴⁰ 87,1% łącznej kwoty środków otrzymanych z rezerw.

⁴¹ Które wyniosły 2894,7 tys. zł.

⁴² Który wynosił 65.548,2 tys. zł.

⁴³ 59 315,4 tys. zł.

Wydatki na wynagrodzenia według sprawozdania Rb-70 wyniosły 54.615,7 tys. zł i w porównaniu do 2018 r.⁴⁴ wzrosły o 5.827,8 tys. zł, tj. o 11,9%. Nie została przekroczona kwota wydatków na wynagrodzenia określona w planie finansowym po zmianach. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2019 r. wzrosło w stosunku do 2018 r. od 12,2% do 14,9% w zależności od statusu zatrudnienia⁴⁵.

(akta kontroli str. 885-888)

W 2019 r. wydatki majątkowe Oddziału wyniosły 886,0 tys. zł i stanowiły 69,1% wydatków ujętych w planie po zmianach w kwocie 1.282,4 tys. zł i 26,3% wydatków zrealizowanych w 2018 r.⁴⁶. Wydatki inwestycyjne wyniosły 357,1 tys. zł, a zakupy inwestycyjne 528,9 tys. zł.

W pierwotnym planie finansowym Oddziału na 2019 r. ujęto następujące zakupy inwestycyjne:

- sprzęt transportowy (150,0 tys. zł w § 6060) i zakupy zrealizowano,
- sprzęt transportowy w ramach projektu EWT Polska-Czechy (306,0 tys. zł w § 6068 i 54,0 tys. zł w § 6069) oraz sprzęt techniki specjalnej w ramach projektu EWT Polska-Czechy (150,0 tys. zł w § 6068 i 29,0 tys. zł w § 6069) - zakupów w ramach projektu EWT Polska-Czechy nie zrealizowano z powodu odstąpienia od realizacji tego zadania ze względu na brak dofinansowania projektu.

Plan (§ 6060) został w trakcie roku zwiększony m.in o 290,0 tys. zł z rezerw celowych poz. nr 46 - wspieranie zwalczania przemytu i podrabianie wyrobów tytoniowych i 59 - dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które wykorzystano w całości⁴⁷.

(akta kontroli str. 630-632, 655-660, 750, 794-823)

W planie finansowym ujęto także następujące zadania inwestycyjne⁴⁸:

- przebudowę budynku na potrzeby Placówki Straży Granicznej⁴⁹ w Rudzie Śląskiej (pierwotnie 220,0 tys. zł, ostatecznie 494,0 tys. zł),
- adaptację obiektu na potrzeby PSG w Opolu (pierwotnie 257,9 tys. zł, ostatecznie 113,9 tys. zł),
- budowę obiektów i przebudowę budynku na potrzeby PSG w Częstochowie (pierwotnie 171,8 tys. zł, ostatecznie 145,6 tys. zł).

(akta kontroli str. 675, 686)

Zaplanowane wstępnie efekty ww. zadań inwestycyjnych nie zostały w pełni osiągnięte. Plan przebudowy PSG w Rudzie Śląskiej pierwotnie zakładał wydatki na dokumentację techniczną i roboty budowlane. Projekt techniczny odebrany w 2019 r. przewidywał wyższe koszty wykonania robót budowlanych, aniżeli przyjęto na etapie planowania w 2018 r. Z tego powodu Oddział wnioskował o zwiększenie wydatków na to zadanie (o 180,0 tys. zł, uzyskując 130,0 tys. zł). Po wyborze

---

⁴⁴ 48 788,0 tys. zł.

⁴⁵ 12,2% w przypadku pracowników nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń, 14,9% w przypadku członków korpusu służby cywilnej i 12,5% w przypadku funkcjonariuszy.

⁴⁶ Które wyniosły 3.361,8 tys. zł. Wydatki majątkowe z uwzględnieniem wydatków niewygasających w danym roku wyniosły: 3.469,5 tys. zł w roku 2018 i 1.282,4 tys. zł w roku 2019.

⁴⁷ W wystąpieniu zaprezentowano zmiany budżetu wydatków inwestycyjnych, których wartość przekroczyła 30,0 tys. zł.

⁴⁸ O wartości powyżej 1,0 tys. zł.

⁴⁹ Dalej: PSG.

wykonawcy ww. zadania, kwota jaką wówczas dysponował Oddział na realizację tego zadania była niewystarczająca. Dlatego zawnioskowano o przeniesienie wydatków w wysokości 144,0 tys. zł z innego zadania (adaptacja obiektu na potrzeby PSG w Opolu). Przyznane środki zostały wykorzystane częściowo, tj. w kwocie 97,6 tys. zł, przede wszystkim na dokumentację techniczną i zakup materiałów budowlanych. Niewykorzystana kwota, tj. 396,4 tys. zł, została ujęta jako wydatki niewygasające z upływem 2019 r., na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na 2019 r.⁵⁰, z przeznaczeniem na roboty budowlane oraz nadzór nad inwestycją. Przyczyną zgłoszenia ww. wydatków jako niewygasających było stwierdzone przez inspektora nadzoru ryzyko niezrealizowania zadania w terminie, co było skutkiem późniejszego (od założonego na etapie planowania) podpisania umowy z wykonawcą⁵¹. Środki na adaptację obiektu na potrzeby PSG w Opolu zostały wykorzystane na roboty budowlane zgodnie z planem po zmianach. Środki na budowę obiektów i przebudowę budynku na potrzeby PSG w Częstochowie zostały wykorzystane na zakup dokumentacji technicznej i opłacenie audytu energetycznego.

(akta kontroli str. 735-744, 791-793, 824-839)

Oddział nie realizował wydatków współfinansowanych z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli str. 637, 968-969)

Zobowiązania Oddziału na koniec 2019 r. wyniosły 893,5 tys. zł i wynikały głównie z naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego funkcjonariuszy i pracowników (538,2 tys. zł), składek na ubezpieczenie społeczne (104,9 tys. zł), wydatków osobowych niezaliczanych do uposażeń funkcjonariuszy (50,8 tys. zł) oraz kosztów zakupu energii (76,6 tys. zł). W latach 2018-2019 nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. W kontrolowanym okresie nie wystąpiły wydatki z tytułu kar i odsetek z powodu nieterminowego regulowania zobowiązań.

(akta kontroli str. 624-629, 397-440, 627-629, 898-908)

W wykazie wydatków niewygasających z upływem roku 2018 dla Oddziału przewidziano 107,7 tys. zł (w § 6050) na budowę/przebudowę obiektów PSG w Opolu. Wydatki te zostały zrealizowane zgodnie z przeznaczeniem. Środki wykorzystano w terminie (do 31 marca 2019 r.) wskazanym w rozporządzeniu Rady Ministrów z 14 grudnia 2018 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2018 nie wygasają z upływem roku budżetowego⁵².

(akta kontroli str. 670, 840-861)

Szczegółowym badaniem objęto wydatki Oddziału w kwocie 3.092,7 tys. zł (4,5% wydatków ŚOSG poniesionych w 2019 r. ze środków budżetu państwa). Doboru próby wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego konto 130 zapisów i dowodów księgowych odpowiadających wydatkom pozapłacowym. Próba obejmowała 65 zapisów/dowodów:

- wylosowane metodą monetarną (MUS) 61 dowodów księgowych dotyczących wydatków na kwotę ogółem 2.888,1 tys. zł,

⁵⁰ Dz. U. 2019 r. poz. 2490.

⁵¹ Co wynikało m.in. z oczekiwania na zmiany w planie finansowym Oddziału w odniesieniu do wydatków na ww. inwestycję.

⁵² Dz.U. 2018 r. poz. 2346. Termin realizacji określony w rozporządzeniu to 31 marca 2019 r.

– dobrane celowo 4 wydatki na kwotę 204,6 tys. zł.

Badane wydatki zostały poniesione w granicach kwot określonych w planie finansowym, służyły realizacji celów jednostki oraz zapewnieniu jej sprawnego funkcjonowania. Zobowiązania regulowano terminowo, zgodnie z zawartymi umowami.

(akta kontroli str. 889-897)

ŚOSG sporządził i zamieścił na stronie internetowej plan postępowań o udzielenie zamówień na 2019 r. w dniu 7 marca 2019 r., tj. w terminie określonym w art. 13 a ust. 1 ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁵³. Roczne sprawozdanie o udzielonych w 2019 r. zamówieniach zostało przesłane Prezesowi UZP 14 lutego 2020 r., tj. w terminie określonym w art. 98 ust. 2 ustawy Pzp.

(akta kontroli str. 862-878)

Kontrolą objęto postępowanie prowadzone w 2018 r.⁵⁴ w trybie przetargu nieograniczonego na wybór wykonawcy zadania: adaptacja obiektu na potrzeby PSG w Opolu, które służyło realizacji zadań jednostki. Postępowanie zostało prawidłowo przygotowane i ogłoszone. Wyboru wykonawcy dokonano zgodnie z obowiązującymi przepisami, a członkowie komisji przetargowej oraz inni biorący udział w postępowaniu złożyli oświadczenia o braku przesłanek do ich wykluczenia z postępowania.

(akta kontroli str. 879-884)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków. Zbadane wydatki zostały poniesione w granicach kwot określonych w planie finansowym, służyły realizacji celów jednostki oraz zapewnieniu jej sprawnego funkcjonowania, a zobowiązania regulowano terminowo.

OBSZAR

3. Wykonanie planu finansowego Funduszu Wsparcia Śląskiego Oddziału Straży Granicznej.

3.1. Analiza wykonania planu finansowego

Opis stanu
faktycznego

Przychody i koszty Funduszu wyniosły w 2019 r. 36,7 tys. zł i stanowiły 26,2% planu finansowego (140 tys. zł)⁵⁵. Oddział nie miał bezpośredniego wpływu na wysokość uzyskanych przychodów. Zgodnie z wyjaśnieniem Z-cy Komendanta, proces planowania na 2019 r. rozpoczął się w lutym 2018 r. Planując przychody Funduszu pod uwagę wzięto m.in. przewidywane wykonanie 2018 r. jak również informacje od komendantów placówek o możliwości pozyskania środków z samorządu z uwagi na utworzenie Grupy Zamiejscowej w Sosnowcu i Częstochowie. Wyjaśnił również, że obowiązujące przepisy nie wskazują obowiązku dostosowywania planu FWSG do wykonania wydatków tego funduszu.

(akta kontroli str. 310-314, 347-349)

⁵³ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, dalej: ustawa Pzp.

⁵⁴ Wydatki w tym zakresie realizowano również w 2019 r. i zostały objęte próbą wydatków.

⁵⁵ Plan finansowy w zakresie wysokości przychodów nie uległ zmianie.

Ustalony *Plan finansowy Funduszu* na 2019 r., został zmieniony w ramach grupy kosztów inwestycyjnych. Obniżono o 3,1 tys. zł kwotę planowaną na wydatki na zakupy inwestycyjne (§ 6110), przeznaczając środki na wydatki inwestycyjne (§ 6120) z przeznaczeniem na sfinansowanie nadzoru inwestorskiego w związku z zadaniem adaptacji obiektu na potrzeby PSG w Opolu.

(akta kontroli str. 309)

W 2019 r. przychody Funduszu pochodziły w 72,7% z wpłat od towarzystwa ubezpieczeniowego, a w pozostałym zakresie od czterech jednostek samorządu terytorialnego. Pozyskane środki przeznaczono na cele określone w art. 8a ust. 5 ustawy z 12 października 1990 r. o Straży Granicznej⁵⁶.

Prognozowane przez ŚOSG przychody i koszty Funduszu były w poprzednich latach (2017 r. i 2018 r.) również około 3-krotnie wyższe w stosunku do ich wykonania⁵⁷.

Na przestrzeni ostatnich czterech lat przychody Funduszu spadały i wynosiły: 114,6 tys. zł w 2016 r., 64,3 tys. zł w 2017 r., 54,7 tys. zł w 2018 r. i 36,7 tys. zł w 2019 r.

Wynikało to głównie ze zmniejszenia wydatków inwestycyjnych z 84,1 tys. zł w 2016 r. do 3,1 tys. zł w 2019 r. Wpłaty podmiotów na pokrycie Wydatki bieżące Oddziału w latach 2016-2019 mieściły się w przedziale od 22,6 tys. zł w 2017 r. do 33,6 tys. zł w 2019 r.

W latach 2016-2019 uzyskane przychody zostały w całości wykorzystane. Na koniec 2019 r. nie wystąpiły wolne środki, należności ani zobowiązania.

(akta kontroli str. 310-314, 316-324, 357-361)

3.2. Realizacja zadań FWSG

W 2019 r. przyjęty *Plan finansowy Funduszu* w zakresie realizowanych kosztów nie został wykonany ze względu na wpłaty niższe od zakładanych przychodów.

Założenia FWSG w układzie zadaniowym były zbieżne z zadaniami wynikającymi z ustawy o straży granicznej i *Planem finansowym Funduszu*. Wydatki Funduszu w kwocie 36,7 tys. zł poniesiono na realizację zadania 2.5 „Bezpieczeństwo granicy zewnętrznej UE i terytorium RP”, podzadania 2.5.1 „Kontrola Graniczna” (24,3 tys. zł) i 2.5.2. „Realizacja polityki migracyjnej i azyłowej UE oraz spraw cudzoziemców” (12,4 tys. zł). Założone wskaźniki określone w budżecie zadaniowym na 2019 r. zostały osiągnięte.

(akta kontroli str. 307,357-361, 387-396)

Środki finansowe Funduszu zostały prawidłowo wykorzystane na cele określone w umowach zawartych z podmiotami finansującymi w 2019 r. Ze środków tych sfinansowano zakupy towarów i usług, w tym: kurtek (8,6 tys. zł), zestawów ratownictwa medycznego (4,5 tys. zł), specjalnego kombinezonu motocyklisty (3,8 tys. zł), masek ochronnych/przeciwpyłowych z filtrem HEPA (2,4 tys. zł) oraz odzieży i obuwia ochronnego lub roboczego (2,4 tys. zł), a ponadto sfinansowano wynagrodzenie inspektora nadzoru inwestorskiego w związku z adaptacją obiektu PSG w Opolu (3,1 tys. zł).

(akta kontroli str. 357-361, 365-386)

⁵⁶ Dz.U. z 2020 r. poz. 305 ze zm.; dalej: ustawa o Straży Granicznej.

⁵⁷ 37,80% w 2017 r. oraz 32,10% w 2018 r.

Szczegółowy plan rzeczowo-finansowy (po zmianach) Oddziału, dotyczący przeznaczenia pozyskanych środków Funduszu, został wykonany w 100%.

(akta kontroli str. 356, 387-396)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Funduszu Wsparcia Straży Granicznej przez Oddział. Środki funduszu zostały prawidłowo wykorzystane na cele określone w ustawie o Straży Granicznej.

OBSZAR

4. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez ŚOSG rocznych sprawozdań za 2019 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu środków europejskich z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28UE),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa, które nie wygasły z upływem 2018 r. (Rb-28 NW),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),

oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kontrolą objęto również sprawozdania Funduszu Wsparcia Straży Granicznej za 2019 r.:

- z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-33),
- z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2019 r. planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-40),

oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o:

- stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),
- stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z),
- stanie zobowiązań tytułów dłużnych (Rb-UZ),

- stanie należności z tytułu papierów wartościowych wg wartości księgowej (RB UN) za 2019 r.,

a także rocznego sprawozdania z wykonania planu finansowego Funduszu w układzie zadaniowym (Rb-BZ2).

Sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, i w terminach określonych w rozporządzeniach: Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁵⁸, Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁵⁹ oraz Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁶⁰. Sprawozdania zostały przekazane do właściwych odbiorców. Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.

(akta kontroli str. 9, 312, 319-321, 331-333, 336-338, 356, 627-629, 946-980, 984-1000, 1161)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Zostały one przekazane terminowo, na podstawie danych z ewidencji księgowej.

V. Uwagi

Uwagi

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK zwraca uwagę na konieczność wyeliminowania w toku postępowań windykacyjnych przypadków niestosowania się do wszystkich (w tym również wewnętrznych) przepisów obowiązujących w tym zakresie.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

⁵⁸Dz. U. poz. 109, ze zm.

⁵⁹Dz. U. z 2014 r. poz. 1773.

⁶⁰Dz. U. z 2018 r. poz. 1793, ze zm.

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 27 marca 2020 r.

Kontroler
Joanna Paliga
Gł. specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

.....